

The Project Gutenberg eBook of Runoja, by Aaro Hellaakoski

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Runoja

Author: Aaro Hellaakoski

Release date: August 3, 2004 [EBook #13099]
Most recently updated: December 18, 2020

Language: Finnish

Credits: Produced by Sami Sieranoja, Tapio Riikonen and PG Distributed
Proofreaders

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK RUNOJA ***

RUNOJA

Kirj.

AARO HELLAAKOSKI

1916

SISÄLLYS:

I

[Kaipuumme](#)

[Marssi lakeuksilta](#)

Talven tullessa

Kuu

Takatalvi

Murha

Kevätmyrsky

Kevättä katsomassa

Tuhlaajapoika

Kaksi

Conceptio artis

Sairaalassa

II

Metsäkissa

Tunnoton

Kuu-ukko

Nocturno

Pirut tanssahtavat

Viinamäen miehet

Maalarit

Maan toivot

III

Salakuljettaja

Kyntäjä

Kahvisaunassa

Yöjalassa

Jahvetin rakastuminen

Jahvetin kosinta

Korpikylän janne

IV

Poroporvarien laulu

Paan

Maallinen onni

Eihän sitä älyä puutu

Härjän kosto

Oode kynäveitselle

Pyllymylly

Koiranpennut

Liian paha sappi

Häpyä vailla

Voi kun oisi sarvet mulla—

I

KAIPUUMME

Ei olko kaipuumme kuin haave naisen

tai sairaan näky, houre humalaisen.

Se olkoon merkki hengen voimakkaan

ja kruunu luomakunnan kuninkaan.

Se olkoon niinkuin kymin laaja uoma,

tuo monen puron yhteisvoimin luoma.

Näin hurjat voimat intohimojen

ne saakoot uoman, määrän yhteisen.

MARSSI LAKEUKSILTA

Sa laakeihin rantoihin kuohuvan näät

meren korkeat, hurjat vaahtopäät.

Sa kosken kuulet kuin ukkosen

ja haukan kirkunan kaukaisen.

Nuo äänet on kuorona rinnassas.

Ja villi on leimaus katseessas.—

Peru päiviltä muinaisilta se lie

kun käytiin katkera kostontie.

Kas viuhuen tuorehet tuulet käy.

Ei katseenkantaman ääriä näy.

Lyö iskusi uksihin rautaisiin!

Ken paljon vaati, se palkittiin.

TALVEN TULLESSA

Riemuin tunnet

talven tekevän raivaustyötään.

Kaiken mi silmää,

ruumista, henkeä äsken

painoi, vievät jäätävät viimat myötään.

Puhurin poika,

reippaasti rintojen rihkamat peitä

liian rakkaat!

Toivomme talvelta taasen

laajoja hankia, järviä jähmenneitä.

Toivoo inehmo:

Pakkasenkorkeat tähdet taivahalla

vihreä kuuan

lumisten metsien yllä;

elämä rinnassa uinuen kinosten alla.

KUU

Kuu mykkä kumottaa,

tutkii, uinuuko hurja maa.

Kuin silmä äityen

poikaansa sairasta katsellen:

Laskeeko lepoon yölläkään

raskaan, kuumeheureisen pään?

Herääkö äkkiä parkaisuun,

painajaiseen ja sadatteluun?

TAKATALVI

Pohjoinen huokuu katkerin, kolein tuulin.

—On toukokuu.

Arkana astuu ihminen katujen viertä

katse maassa, sinisin huulin

ja rinnassa arki.

Auringon kylmät säteet lankee viistoon.

—On toukokuu.

Kelmeät varjot. Ah, minä väsynyt niist' oon:

uhaten niinkuin siniset aaveet

ne hiipien käyvät.

Laulajat tyhjillä oksilla värisevät.

—On toukokuu.

Perhonen maassa, siivet paleltuneina.

Uhrinsa raskaan vaatii kevät.

Ja kurjet huutaa.

Kevähän hallat paljon toukoja löivät.

—On toukokuu.

Kiviset pellot harvoin ne heilimöivät.

Pohjoistuulet tuutivat niitä,

ne sammalta kasvaa.

MURHA

Julman murhan näin kerta,

raitin hulvehillaan verta.

Lapsi olin. Siit' on monta

vierryt vuotta armotonta.

Vielä nytkin unestani

herätä voin kauhuissani.—

Takanani juostavaksi

kuulen. Näen miestä kaksi.

Takimmainen juostessansa

hakkaa toista puukollansa.

Aivan luona jalkojeni

pakenijan henki meni.

Horjui, heilahutti kättä,

kaatui ääntä päästämättä.

Toinen puukon maahan nakkas,

hyppäs niskaan, puri, hakkas.

KEVÄTMYRSKY

Kylmä tuuli soi.

Hiekkapilvet piehtaroi.

Puitten tyhjät oksat rapisevat.

Mustat lehdet entiskesän

maassa kärkelevat.

Taakkaa kantaen

astuu vaivoin poikanen.

Polvet notkuu. Selkä kumarainen.

Hiekka ruoskii huulet veriin.

Liehuu puku repaleinen.

KEVÄTTÄ KATSOMASSA

Hei humise kevähän tuuli

nyt halki hankien maan.

Jo korvani kiurun kuuli.

Käyn kevättä katsomaan.

Voin sukset jo aittaan kantaa.

Nyt pieksuni voitelen

ja kohti ulapan rantaa

käyn hiljaa, kurkkien.

Jo kaukaa äänet kuulen

nuo hurjat keväiset.

Kun rannalle ehdin, luulen

kaikk' irti on aavehet.

Kuin intohimot hullut

sydämässämme siitetyt

vapahaks olis äkkiä tullut

ja hyppelis hihkuen nyt.

Ja ilmassa vinkuu ja soipi

ja tuhannet siivet lyö.

Keväthenget ne karkeloipi

kevätlintujen siivet lyö.

Kun hiihtelin viikko sitten

ja tähysin seljälle päin,

helyn kuulin jäähilsehitten,

lumiaavikon aution näin.

Nyt jäätiköt sihisevät,

lepän norkot on puhjenneet.

Se saapui se toivottu kevät.

Ja kohisten käyvät veet.

Mut pälvillä, lammikoissa

on hilpeät, tuliset häät.

On arkainkin arkuus poissa:

kevättaistelut kuulet, näät.

Kun suokulaisurosta kaksi

noin naaraasta taistelee,

voit päästä todistajaksi

miten rakkaus villitsee.

Voit astua kohti niitä—

ne eivät sinua nää.

Vain hiukkasen siirtyvät siitä,

taas alkavat temmeltää.

Niin korvissa soi pi ja helää.

Niin hanget höyryävät.

Niin jokainen mätäs elää.

Puut tuulessa hymisevät.

TUHLAAJAPOIKA

Moni kallista aikaansa tuhlaa

mua neuvoen, opastaen

ja viitaten vanhempiini

ja töihin taattojen.

Se totta on, vanhempaini

ilo suurin on tarmo ja työ,

he paljon vedota voivat

kun tuomionkello lyö.

Mut vaikea monelle lienee

ero maisesta tavarastaan

kun Neulansilmänportin

on kysymys vastassaan.

Muut kootkoon kultia, heille

se nautinto suotakoon.

Ei kateus mieltäni paina,

minä Tuhlaajapoika oon.

Minä riemuin kujilla tuhlaan,

minä kaikkeni annan pois.

Ei paina mammonan taakka

jos huomenna kuoltava ois.

Mikä määrä on elämällä,

mikä minulla, Herra ties!

Minä tahdon rikasna elää

ja kuolla kuin köyhä mies.

Ja tuomiokellot kun soittaa,

tilipäivä kun tullut on,

käyn etehen tuomareitten

ja mieli on pelvoton.

Minä käteni tyhjät näytän.

"Tässä, Herra, on leiviskäs;

pois lahjasi kaikki annoin,

olen köyhänä edessäs."

KAKSI

Kaks miestä lähti kilvan

nyt neittä kosimaan.

Mut tietä matkallansa

ei tiennyt kumpikaan.

He astui puoli päivää

niin haaraantui jo tie.

Nyt kumpikohan niistä

se neidon luoksi vie?

Se toinen miesi istui

ja ratkes itkemään.

Se toinen astui eespäin

ja lauloi mennessään.

Niin sattumalta kulki

hän tietä oikeaa.

Jo ennen iltapäivää

hän neidon saavuttaa.

Näin itkeehän ne toiset

ja toiset laulelee.

Näin toiset tietä käyvät

kun toiset arvelee.

CONCEPTIO ARTIS

Vaikka petyin. Vaikka petyin,

silmin tiukkaan jännitetyin

aijon käydä näin

yhä eteenpäin.

Irti pääsit. Hetaleita

vanhoja ja vaalenneita

jäi vain kourihin

kun sua kahmasin.

Oothan ylen kirjavissa

helyissä ja rihkamissa

joit' on koonnehet

vuodet tuhannet.

Kerta vielä rautavöihin

joudut näihin kápälöihin

vaikk' ois auttajas

kaikki apunas.

Silloin sormin raatelevin

riemumiellä päältäs revin

vuosisatojen

luoman peittehen.

Sinut tahdon alastonna,

helmetönnä, maailtonna

vailla rihkamaa

muitten antamaa.

Näytän muotos maailmalle,

huudan joka kuulijalle

niinkuin

minä

näin

sinut edessään.

SAIRAALASSA

1

Matkani polkenut oon

pitkään tiettömään hankeen.

Nousemattani lankeen

yöhön autioon.

Innoin kuumeisin

etsin. Ja löysin tieni.

Vaikk' oli voimani pieni,

yksin ponnistin.

Onko etsijän syy

jos hän astuu harhaan?

Jos hän liian varhaan

hankeen kylmettyy?

2

Minä tunnen, on vihdoin hetkeni tullut.

En kysele mitään.

Mut kuitenkin sammuvin silmin

yhä katson itään.

En armoa ano. En syytä ketään.

Syyt itse pidän.

Mut ihmettä varroten katson

yhä puoleen idän.

3 Yö SAIRAALASSA

Tuuli ulvoo. Nurkat soi.

Ruutuhun vihmoa vettä.

Ken veisi polton otsaltain,

kuivaisi kyönelettä.

Kiviset seinät kaikuivat

kuolevain valitusta.

Miksi on päivä niin lyhkäinen

yö niin pitkä ja musta?

Takaa seinän kuuluu taas

voihketta tuskaisata.

Naapuri nyt. Minä huomenna.

Sehän on elämän rata.

4

Mennyt mies. Mennyt mies.

Näinkö sun loppui ties?

Ken olis uskonut eilettään

kohtalon päättyvän näin.

Käyköön niin. Käyköön näin.

Kuulen jo viereltään

kalkkehen tahdikkaan.

Viikate terotetaan.

5 SYYSAURINKO

Ah aurinko kallis syksyinen,

näin ihmeitä aikaansaat sa!

Veren lämmität äsken hyytynehen

ja kullalla hivelet maat sa.

Ja ma kulkevani uneksun

satumaassa kaukaisessa

mun tarhani tarkoin vaalitun

salarauhassa, katvehessa.

Nyt korjuupäivä on viinies,

väki nuori laulaen töissä.

Hei kypsynyt terttu huulilles

ja kulmasi seppelöi sä!

METSÄKISSA

Kuin pystypäisnä ma tulinkaan

ja kuin mun säiläni säkenöivät!

Ma tiesin kuinka Ne Suuret löivät.

Ma olin saapunut voittamaan.

Näin astuin karkelon askelissa

ja säilää kirkasta säihkyttäin.

Mut silloin äkkiä edessän

oli metsäläinen—yks villikissa.

Ja nopeammin kuin ajatus

se kiljuin karkasi käteheni

ja sieppas valmihin aseheni,

pois viskas. Kuolo ja kirous!

Ja sitten kynsi tuo vainolainen,

näin vuoroin kidutti, ilkamoi.

Mies asehitta hän mitä voi—

joko nöyrtyy taikka lyö leikiks vainen.

Ma nöyrryn etehen polvies

ja pyydän—arinoa, älä kosta.

Mut kerran säiläni viidakosta

jos löydän—tuossa on sydämes!

TUNNOTON

Yks suukko silmään

ja toinen suulle!

Ma sua lemmin,

jo etkö kuule?

Kuin hepo laiska

mi torkkuu työssä

jos revi kuinka

tai puulla lyö sä!

Niin kylmä oot sa,

et liikahdakaan—

Jo herää, armas,

ma puulla hakkaan!

KUU-UKKO

Sa muistatko kun me kahden

hämyhetkinä soudeltiin

yöhiljaista pintaa lahden

ja kuuta katseltiin?

Oli suuri persokesti

tuo turpeaposki kuu.

Se pilviä hirmuisesti

söi—mut eipä kelpaa muu.

Se kiipesi kautta taivaan

kovin ähkyen, puuskuttaen

ja jos pilven se kiinni sai vaan,

söi poskeensa raukan sen.

Niinpä viimein syöneheksi

sai itsensä uuvuksiin.

Sai naamansa rasvaiseksi

ja sormensa sokeriin.

Niin huuli lerpallansa

se hymysi meille kuin

ois halunnut vatsahansa

syödä meidätkin yksin suin.

Niin silloin. Nyt katsoppa kuuta,

se näyttääkö hymyvän!

Jumalaut, eipä paljon muuta,

minä luulen sen itkevän.

Se sai sen rangaistuksen

min ahmatit aina saa,

vuoskautisen katumuksen

kun vatsaa jomottaa.

NOCTURNO

Ma ruorissani torkun. Itsekseen

käy pursi. Purjeet riippuu yli veen.

Mua kyllästyttää taivaan kirkkaus.

Ma värisen. Ei tunnu tuulahdus.—

Niin, torkun minkä kylmältäni saan

ja mietin mikä kumma kuhertaan

tuon

teiren

panee öisin. Mulle nyt

on pieni perhedraama selvinnyt.

Kas teiri, sehän emäntäinen on

mi vartoo saapumista puolison

ja sängyss' itseksensä mouruaa

ja pohtii saarnan juonta ankaraa.

Nyt

käki

—sehän tietysti on mies—

hän mistä saapuneekin, herraties,

mut maireasti "kukkuu kukkuu". Kas

tuo eikö osannutkin peijakas!

Tuo vanha juopporatti tietää sen

mi parhain vaimolle on mielehen.

Kai luovaa hän kuin laiva, kallistuu,

mut "kukkuu kukkuu" senkin simasuu.

Ja vaimo, vähitellen leppyvä hän

ja tuntee sydämensä heltyvän.

Mut vielä, kuinkas muuten, ärisee

ja kukkujalle todet tulkitsee:

"Ne kukkuvathan muutkin toisinaan

saa viina viisahankin kukkumaan.

Sa kukut yötä päivää, kelvoton.

—Kuin käki, päissään—sananparsa on."

Mut kun jo aikaansaatii sovinnot

ja toistaan syleilivät aviot,

kun metsän hiljaisuuden rikkoi vain

yörastaan laulu takaa kukkulain,

niin silloin suloisimmat tuntehet

nyt tärvää lapsukaisen tyrskehet.

Kas vanha tuttu onhan lapsikin,

sen pieneks

paarmalinnuks

luulisin.

Tää liikaa on, sen naapurikin ties,

tuo vanha, hermostunut poikamies.

Hän karjasee "kraak kraak" ja nokallaan

lyö puuhun tulkitakseen raivoaan.

Yöpuultaan suoraan hyppää siivilleen

tuo lemmon vanhapoika; väsyneen

"kraak kraak" taas ärjyy lentäin eteenpäin,

näin koko metsän väen herättäin.

Voi sua, hermostunut poikamies!

Sa risti oot ja vaiva naapuries.

Enemmän mangunnallas häiritset

kuin pienet perheriidat kymmenet.

Niin nytkin herää metsän asukkaat.

Nyt

varis

haukutaan. Ja raivokkaat

soi manaukset korvissani mun.

Pien perhedraama hukkuu meluhun.

Jo tuuli herää. Purjeet pullistuu

ja pursi nytkähtää ja ulkoutuu.

Taa jääpi niemi kuusimetsineen

ja käki toraisine rouvineen.

PIRUT TANSSAHTAVAT

Viekkahin vekkuli olla voipi

kesä, vaikk' olis sateinenkin.

Näin käy.—Sataa ja ikkunat soipi.

Nukkujat täyttää jok'ainoan penkin.

Silloin heräät. Kas, aurinko paahtaa

vasten kasvojas pilkallisesti.

Juokset ulos—se olla mahtaa

ihme joka vain hetkisen kesti.—

Seisot tuhmana kartanolla,

ihmeissä unta silmistäs hierot.

Tuumit—taidat unissas olla

taikka on silmäsi turkasen kierot.

Ei, tämä totta on! Katsathan lonkaan

viimeiseen jok' on kaukana tuolla.

Mutta—juupelit mitä ne onkaan,

pienet, karvaiset, koipies puolla.

Vääräsääriä peijakkaita

piirissä ympärilläsi hyppää.

Kas, ei ne karta ihmismaita!

Yksi jo takkisi helmasta nyppää.

Tulivat tänne metsistänsä.

Pitkää nenää näyttävät. Tiehen

juoksevat huiskien hännällänsä.

—Nauraa täytyy sun, vakavan miehen.

VIINAMÄEN MIEHET

Rakkaat veljet Bakkuksessa,

laulu laulakaa.

Vaipassansa kukkaisessa

kutsuu viinamaa.

Pieni mettiäinen maassa

maaten kellittää,

humalassa autuaassa

hiljaa pöräjää.

Sinne käykää kärsiväiset

viinamäkehen

jossa pienet mettiäiset

potkii pöristen.

Vaipassansa kukkaisessa

kutsuu viinamaa.

Rakkaat veljet Bakkuksessa,

laulu laulakaa.

MAALARIT

Osasi ne ennen pienet pojat

pitkän ryypyn ottaa.

Sanoppas vaari ja sanoppas taatto

eikö se ole totta.

Eikä sitä ennen moitittu

sitä ryypyn ottajata

eikä sitä silmille syljetty

eikä viety kunniata.

Nyt ne kulkevat piimäparrat

kimröökitörppö vyöllä

eikä ne meitä mustaamatta

jätä päivällä eikä yöllä.

Meitä ne maalaa ollakseen

sitä puhtahimmat itte.

Mustan rinnalla harmajakin

on valkiampi sitte.

MAAN TOIVOT

1 KELTANOKAT

Nyt nostakaatte jalkaa

ja askel astukaa.

Kas nythän matka alkaa

tiet' mutkittelevaa.

Meit' aina tähän asti

on takaa työnnetty.

Me aina liukkahasti

on muille myönnetty.

Nyt askel astukaamme

vaikk' takaperinkin.

Siit' ehkä naurua saamme

—oma oli se kuitenkin.

2 KARHUNPOIKA

Hän ei kuule, hän ei nää.

Hän kävellä läpöstää.

Ja suuret kengät katuhun lyövät.

Katuhun lyövät.

Miks on karhumme karvaisen

niin katsanto murheinen?

Mikä onkaan mieheltä luonnon vienyt?

Luonnon vienyt.

Rohvesoorilta repposet?

Vai neiolta rukkaset?

Niin kesyttää maalima karhunpoikaa.

Karhunpoikaa.

3 KOHMELO

Satehinen aamuyö.

Jossain kello kuutta lyö.

Astun kotiin juomingeista.

Käydä voin mut en voi seista.

Harvat on ne kulkijat

jotka vastaan sattuvat:

Konstaapeli. Lantakuski.

Kuuluu auton ammahduski.

Rientää kiirein askelin

työhön proletaarikin.

Hetkeks seisomahan jääpi.

Kulmiansa rypistääpi.

Aattelempi tietysti:

"Perrkelehen porrvari,

kansan hiki taas on sille

mennyt päähän, mässärille."

Mutta kummempaakin nään.

Ovest' ulos heitetään

nainen, kasvot sinelmissä,

toinen kenkä hyppysissä.

Ah, ma arvaan, onhan taas

joku nuori Toivo Maas

porton rahat varastanut,

kiitokseksi kurittanut.

"Ihmisyyden ihanteet."

"Isänmaa." Ja "aattehet".

Paljon tunnen kaunehia

sanoja ja lauselmia.

Tulee aamu illasta.

Vitkaan haihtuu humala.

Tunnen päässä pakotuksen,

vatsassani kuvotuksen.

Sepät riehkat saapuvat.

Koputtavat vasarat

ensin harvaan, yksitellen.

Nopeammin—vähitellen.

III

SALAKULJETTAJA

Hei kopukka,

nostele koipias vinhempään.

Meillä on matka

ylitse vonkuvan jään.

Hei kopukka,

kaksiöistä jäätä on ties.

Rannalla ampuu

noituen kruununmies.

Hei kopukka.

Jäät ne murtuvat ulvoen.—

Taisitpa juosta

laukkasi viimeisen.

KYNTÄJÄ

Nääh! Nää,

senkin pässinpää.

Ruoska ohjatkoon

taas sun vakohon.

Vaihtuvat

vuodet katkerat.

Korven raatajain

työ ei vaihdu vain.

Liitä näin

hyvin, huonoin säin

vako vakohon

saakka kuolohon.

KAHVISAUNASSA

Kahvipannuja joukko lörpöttää

pihisten, poristen kuumalla kiukahalla.

Mikäs on pannujen lörpöttäissä nyt

kun on lämmin, valtava roihu alla.

Ämmät piirissä suuta pieksävät

maristen, peukalot pyörien, lerpalla huuli.

Hätäkös ämmien pöristä kyllin kun

kiukaalta lempeän, lämpimän pihinän kuuli.

Sielläpä kiehuu kahvikultaa taas,

vanhalle sydämelle roppia oivaa.

Miesten katseilta piilossa parhaalla

tuohella ämmät pannujen liekkiä hoivaa.

Piiput suuhun ja nuuskaa nokkahan!

Sillä se toipuu syntinen ämmäluuska.

Mikä ois hätänä kun on tarjona näin

suulas kumppali, kahvi ja piippu ja nuuska.

YÖJALASSA

Kilikali kilikali pom pom pom.

Poikia matkalla on on on.

Nouseppa tyttö naapurin.

Aiai naapurin.

Tule minun kanssani tansseihin.

Tansseihin.

Heinäsiäkki ja kaalinpää.

Aiai kaalinpää

sänkyhys koita peitellä.

Peitellä.

Sitte kun saapuu sulhanen.

Aiai sulhanen

löytää morsion hiljaisen.

Hiljaisen.

Lintunen sylihin istumaan.

Aiai istumaan.

Polle, juoksuhun reippaampaan.

Reippaampaan.

Kilikali kilikali pom pom pom.

Poikia matkalla on on on.

JAHVETIN RAKASTUMINEN

Passaa siinä miehen kelliskellä,

luojan viisautta ihmetellä.

Hiirenkorvalla jo ovat puut.

Aurinkoinen kaivonvintin nenään

laskeutuupi paistain kesäisenään

jotta hautuu ihmislapsen luut.

Jahvetti hän pihanurmikolla

makaa, herttaisella nautinnolla

tuntein kevään polton seljässänsä.

Puree ruohonkortta. Painaa päänsä

nuoreen ruohokkoon ja katselee

kuinka itikat niin monenlaiset

siellä hyörii. Pörrää ampiaiset—

uinahtaapi mies ja hymyilee.

* * * * *

Herää hirmuisehen meteliin.

Lehmät ammuu, vasikat kuin villit

hyppii. Piiat, rengit juoksee niin

kuin ois tulipalo. Pajupillit

kimeästi kaiken yli soivat.

Huomaa Jahvettikin—piiat nyt

karjan ensi kertaa ulos toivat.

Uni silmistä on hälvennyt

ja hän katsoo kuinka häviääpi

juosten karja metsään. Pihaan jääpi

piika Maija vain. Ja kaukaa soivat

paimenien pajupillit oivat.

Jahvetti hän jääpi tuijottamaan

pitkäks aikaa mielikuvaan samaan:

Piika Maija kuinka rivakasti

liikkui karjan kesken, hääräten

paljain pohkein, aina polviin asti

nostettuna hame raitainen!

Nyt hän seisoo tuossa portahalla

punaposkisena. Rinta huohottaa

hihattoman piikkopaidan alla.

Hymyten hän suorii uhkeaa

tukkaa, auvennutta kahakassa

Tulee siihen, selkä kippurassa,

talon kissa, hankaa kylkeään

Maijan pohkeeseen pyöreään pyöreään—

* * * * *

Näky tuo se Jahvettiin sytti

oudon himon. Ranttehelle hän

astui, ähkyin hirren pisimmän

nosti ja sen maahan jymähytti.

JAHVETIN KOSINTA

Koivun oksalla pikkuinen lintu

koriasti laulaa rimputtaa.

Jahvetti puristaa Maijan kättä

muttei sanoja suustaan saa.

Vartoo se Maija pitkän kotvan,

vartoo ja viimein juoksee pois.

Jahvetti katsoa töllöttääpi,

ölähtää niinkuin epatto ois.

Itkua nielee ja kivellä paiskaa

koivuhun kohti laulajaa.

"Hiivatin hottinen, yhä se siinä

oksalla tirskuu ja rimputtaa."

KORPIKYLÄN JANNE

Hampparikuningas kuulu

kautta Pohjanmaan,

Etelän-Hessu. Hän saapui

keväällä Korpelaan.

Pyhäisnä iltana Seuran

talolla pirtua möi.

Riehui ja rehenteli,

poikia puukolla löi.

Kauhistui kylän naiset.

Miehet hymähtivät—

monet on höyhennetty

sankarit ylväämmät.

Olipa tanssit taasen.

Hessu temmelsi taas,

pyörähti kantapäillään,

karjuen miehiä kaas.

Hätkähti penkillä Janne

harmajapartainen.

Yhdellä hyppäyksellä

hampparin etehen

loikkasi, paukautti yhteen

suuret kouransa hän

edessä Hessun nenän

äkkiä kelmenevän;

kämmenensä oman

puukolla halkaisi,

korvalle kuningasta

sitten läimäytti.

Pudotti puukkonsa Hessu,

hiipi porstuaan

verinen kämmenenjälki

paistaen poskessaan.

POROPORVARIEN LAULU

Meitä varten on luotu maa.

Meitä Jumala rakastaa.

Aikaamme emme himossa vietä,

kuljemme kultaista keskitietä.

Varovasti ja harkiten

saamme parahan tuloksen.

Olkaamme kitsaat ja tunnontarkat

niin on taskussa monet markat.

Siviät oomme ja hurskahat,

siksi riettahat nurisevat.

Mutta me heidät kukistamme,

täytämme maailman lapsillamme.

Luonnonlaki on muuttumaton:

lampahan lapsi lammas on.

Alussa miksi ei jo luotu, miksi

kaikki ihmiset lampahiksi!

PAAN

Luin paljon runoutta siihen aikaan

ja tutkin Kreikan mytologiaa.

Mielkuvitus kuin lennokkaaksi saikaan!

Kuin satua ja unta oli maa.

Ma kuljin lieväss' runohumalassa,

Dryadein, Paanein metsät kansoitin.

Ja kotikoivun iltahuminassa

soi lyyran helke kirkkaan antikin.

Ah, kerran luulin Paanin nähneheni

ja juoksin katsomahan otusta.

Mut mitä näin? Mies repalainen meni

ja noitui, kiskoi sarvist'—pukkia.

MAALLINEN ONNI

Eihän se maallinen onni,

eihän se saavu näin

että me rakastelemme

yöllä, avopäin.

Vilustuahan voisit.

Tauti äkkiä vois

kesken nuoruutesi

korjata sinut pois.

Saapuisit tuomiolle

jumalten etehen.

Tulisi tuosta ilmi

kuolemas tahallinen.

Jumalat harmajaparrat

otsaansa rypistäis.

Tuomio ankara sulle

tällaiseksi jäis:

"Yöllä ken haaveksiessa

viluhun kuollut on,

haavehittensa vanki

ijäti olkohon.

Runoilijaksi Suomeen

heti hän pantakoon

itkemään kaihojansa

yöhön ja kuutamoon."

Niin sulle taivahan portit

sulkeutuis rämähtäin.

Joutuisit takaisin joukkoon

ihmisten ilkeäin.

Kulkisit täällä niinkuin

monikin kummitus.

Huulilla sonetti sairas,

rinnassa haikeus.

EIHÄN SITÄ ÄLYÄ PUUTU

Kas niin.

Näin, näin sitä lennettiin!

Rapakossa istullaan

nyt laulaa saan.

Hyh-hyy

Se on kengänkorkoin syy.

Ne kun on niin liukkahat

ja viekkahat.

Apu ois:

lyön kengänkorkoni pois!

Mikäs sitten, hahhah—haa,

mikäs luiskahtaa?

HÄRJÄN KOSTO

Älä ärsytä härkää mi vertasi janoo!

"On härjällä äly"—Joel Lehtonen sanoo.

Voi olla—äly kuin eläimillä.

Mut järkeä suurempi viha on sillä.

Ja vihalla jota siis äly ei ohjaa,

ei ääriä sill' ole, laittaa, ei pohjaa.

Kies varjele hulluilta härjiltä meitä.

Ne vihaansa ei edes haudassa heitä.

Ties mistä se moinen houkkio touvaa

ja mitä sen päähän milloinkin pouvaa.

Se murskaa sun ja sun sukukuntas,

ei rauhassa anna sun nukkua untas.

Se tahaltaan ketunmyrkkyä syöpi!

Jos lahtari lihat sun rouvalles myöpi,

saat hyvästit ottaa maailmasta.

Se härjän kosto on kamala vasta.

OODE KYNÄVEITSELLE

Siin' on puukko pöydälläni.

Tekasenpa laulun tuosta.

Usein täytyy laulajalla

tyhjemmästä jutun juosta.

Jutun juosta, innon palaa,

sauhun nousta taivahalle.

Sauhun, niin sen nousta täytyy

vaikk' ei oiskaan tulta alle.

Niinkuin kerran Aabelilla,

niin nyt nouskoon sauhu musta,

julistakoon kynäveitsen

korkeata kutsumusta.

Jos sun kynäs tylsyneepi,

älä tuota huoli surra—

äkkiä se terotetaan

kun on puukko millä purra.

Terotetaan niinkuin moni

tylsä miesi viinaksilla.

Yksi vain on vika pieni

auttajilla molemmilla:

Lyhemmäksi kynä käypi

joka lastun vuolennalta,

lyheneepi lyhyt mieli

joka viinapisaralta.

PYLLYMYLLY

Osuit päähän taikka nilkkaan,

pitää saamas pilkka pilkkaan.

Suokoon taivas että pyllyy

kasvais sulle häntä pisin.

Joutuisitpa aika myllyy

siitä kun ma puistelisin!

KOIRANPENNUT

Jos koiranpennut puree saapastani,

on parhain kun sen kiskon jalkahani.

Kun sitten peijakkaita potkasan,

saa saappahani rauhan—luulen sen.

LIIAN PAHA SAPPI

Voi kun sisua kirveltää

kun täytyy olla hiljaa.

Jos mun tahtoni täytyisi,

sais hauankaivaja viljaa.

Pantu on pienelle pojalle

se liian paha sappi.

Ei tätä sisua sammuttaa

vois lumisinkaan Lappi.

HÄPYÄ VAILLA

Kyllähän sen kaikki tietävät,

minä paha olen puremahan.

Mulla on terävät hampahat

ja purasen haavan pahan.

Pientä minä purasen ja suurempaa,

en heikompaakaan säästä.

Jos en eestä uskalla

niin purasen kantapäätä.

Ennen oli hävyllä pitkä häntä

kun en ollut minä mailla.

Heti kun minä sain hampahat,

oli häpykin häntää vailla.

Rinnassa on mulla merkinä

nyt hävyn häntätupsu:

Siinä se seista törrottää

eikä arkana alas lupsu.

Kyllähän sen kaikki tietävät,

mua ei piä liki tulla.

Terävät hampaat ja törkiä suu

on aina ollunna mulla.

VOI KUN OISI SARVET MULLA—

Voi kun oisi sarvet mulla

pienet käyräpäiset,

tukan alta piilostansa

tuskin näkyväiset.

Sarvet niinkuin Saatanalla

oli olemassa

kun ma kuvaraamattua

tutkiskelin lassa.

Hattu nykyään on päässä

joka kulkijalla.

Kenpä tietää mit' on minkin

silkkihatun alla.

Pökkääjäksi oisi mulla

lahjat synnynnäiset.

Voi kun saisin sarvet pienet,

pienet käppyräiset.

LUCIFER

Lucifer, Lucifer,

mistä sait sa kylmän sydämes?

Mistä myrkyn kielelles?

Mistä halun leikittelyyn julmaan

mutta klovnin naurun silmäkulmaan?

Lucifer, Lucifer,

isä älyn, henki vapauden,

miss' on voimas entinen!

Miksi naurat ilkkuin itsellesi?

Purasitko omaan kielehesi?

Lucifer, Lucifer,

kaikki opetukses vakavat

ilmaa täyteen puhallat.

Teetät niillä pienen lentoretken.

Naurat, naurat makeasti hetken.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK RUNOJA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright)

agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated

using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg

Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.